

Pablo Rychter

UNA TEORIA DE LA VERIFACCIÓ SENSE VERIFACTORS

Pablo Rychter
Universitat de València

Abstract: Truthmaking without truthmakers (TWT, for short) is the thesis that although every true proposition is made true by reality, there need not be particular entities (like facts, states of affairs, or tropes) that make these propositions true. The first substantial part of this paper (section 2) is devoted to developing a particular version of TWT and at the same time defending TWT in general from arguments against it that have been advanced by orthodox truthmaker theorists. In the second part of the paper (section 3) I argue that talk about truthmakers within the theory can be understood as metaphoric and as conveying valuable information about something other than the supposed truthmakers: about truthmaking. The aim of this paper is therefore twofold: on the one hand, I intend to present a view on truthmaking, a version of TWT, that I find most plausible in the light of the arguments for and against truthmaker theory. On the other hand, I argue that friends of TWT have good reason to adopt a figuralist approach to truthmaker theory, rather than rejecting it outright.

Keywords: truth, truthmaker, truthmaking, states of affairs

Introducció

La tesi que pot haver-hi verifacció sense verifactors (*VS*, per abreviar) és familiar. És la tesi, presentada per diversos crítics de la teoria dels verifactors, que malgrat que tota proposició vertadera és feta veritat per la realitat, no cal que hi hagi entitats particulars (com ara fets, estats de coses o tropes) que la facin veritat. La primera part substancial d'aquest treball (secció 2) està dedicada a desenvolupar una versió particular de *VS* i al mateix temps defensar la *VS* en general dels arguments en contra que han estat presentats pels partidaris de la teoria dels verifactors. Però la meua defensa de *VS* serà concessiva i conciliadora: concediré una bona part de les premisses que motiven la introducció dels verifactors, tot mostrant com aquestes motivacions són compatibles amb la versió particular de la *VS* que descriu. Així, al final de la secció 2, hauré esbossat una imatge de com podem tenir verifacció sense verifactors. Tanmateix, crec que podem anar encara més enllà i sostenir la *teoria dels verifactors* sense verifactors. Així doncs, en la segona part de l'article (secció 3) argumentaré que la parla sobre verifactors dins d'aquesta teoria pot ser entesa com a metàfora i com a aportadora d'informació valuosa sobre quelcom diferent dels suposats verifactors: sobre la *verifacció*. Això és el que anomeno una 'posició figuralista' sobre la teoria dels verifactors, una posició que pot ser adoptada amb profit pels partidaris de la *VS*. Per tant, l'objectiu d'aquest treball és doble: d'una banda, presentar el punt de vista sobre la verifacció, una versió de la *VS*, que em sembla més plausible a la llum dels arguments a favor i en contra de la teoria dels verifactors. D'altra banda, argumentar que els partidaris de la *VS* tenen bones raons per a adoptar una posició figuralista sobre la teoria dels verifactors, en comptes de rebutjar-la de pla.

1. Verifacció sense verifactors

La teoria dels verifactors es basa en el següent principi:

(VERIFACTOR) Necessàriament, per a qualsevol proposició p , si p és vertadera, llavors existeix una entitat e en virtut de la qual p és vertadera.

La motivació bàsica darrere de (VERIFACTOR) és la seva capacitat per a capturar la intuïció que la veritat està fonamentada en la realitat o, en altres paraules, la intuïció que les proposicions vertaderes ho són en virtut de com és el món.¹

(VERIFACTOR) es pot considerar com una definició de 'verifactor': una entitat *e* és un verifactor de *p* si i només si *p* és veritat en virtut de *e*. Ara bé, què cal perquè *p* sigui veritat en virtut de *e*? La majoria dels teòrics dels verifactors estan d'acord que almenys una part del que cal és que la veritat de *p* sigui una conseqüència necessària de l'existència de *e*. És a dir, que necessàriament, si *e* existeix, *p* sigui veritat. Aquesta part del que cal perquè *p* sigui veritat en virtut de *e* és capturada per la següent tesi:

(NECESSITAT DE LA VERIFACCIÓ) Si *e* és un verifactor de *p*, *e* requereix la veritat de *p*.²

(NECESSITAT DE LA VERIFACCIÓ) té algunes conseqüències ontològiques interessants. Tot i que permet que els individus ordinaris i concrets siguin verifactors d'algunes veritats (Obama, per exemple, és un verifactor de <Obama existeix>),³ també implica que els verifactors de la majoria de les veritats contingents no poden ser individus d'aquest tipus. La proposició <Obama és llest>, per exemple, no és feta veritat per Obama: atès que Obama és llest només contingentment, la seva existència no requereix la veritat de la proposició en qüestió. Per tant, per tal de fonamentar la veritat de <Obama és llest>, la majoria dels teòrics dels verifactors apel·len o bé a l'estat de coses [Obama és llest] o al trop consistent en la llestesa d'Obama. Sota alguns supòsits comuns,⁴ aquestes entitats sí que requereixen la veritat de <Obama és llest>, tal com ho demana (NECESSITAT DE LA VERIFACCIÓ). Per tant, els teòrics dels verifactors solen admetre en la seva ontologia o bé estats de coses o bé trops.

Aquest és el punt en què alguns crítics de la teoria dels verifactors comencen a mostrar-se incrèduls: a menys que tinguem raons independents per a creure en els trops o en els estats de coses, l'adopció de (VERIFACTOR) comporta un preu ontològic molt alt. I aquest és un preu, diuen els crítics, que no val la pena pagar, ja que els beneficis de l'adopció (VERIFACTOR) es poden aconseguir per un principi més feble que és ontològicament innocu. Com s'ha assenyalat anteriorment, la motivació bàsica darrere (VERIFACTOR) és que captura la intuïció que la veritat es fonamenta en la realitat o, en altres paraules,

¹ Alguns teòrics, els *maximalistes sobre els verifactors*, creuen que (VERIFACTOR) és correcte tal com s'ha enunciat: qualsevol proposició vertadera té un verifactor. Altres restringeixen l'abast del principi a les veritats contingents o a les veritats no analítiques o a les veritats "positives". Per simplicitat, pressuposaré el maximalisme sobre els verifactors, però aquest supòsit no és necessari per als meus arguments.

² Encara que tots coincideixen que requerir la veritat de *p* és una condició necessària per ser un verifactor de *p*, hi ha un consens emergent que això no és també una condició *suficient*. No està clar, però, què més cal per a ser un verifactor de *p*. Alguns teòrics dels verifactors opten per prendre 'en virtut de' com un primitiu no analitzable (vegeu Rodríguez-Pereyra 2006 957-982). Altres busquen omplir el buit entre implicació i verificació imposant restriccions addicionals que una entitat ha de complir per a ser un verifactor d'una veritat determinada: ser el *tema* de la proposició que fa veritat, ser una *entitat fonamental* o tenir una essència tal que la proposició en qüestió sigui vertadera. (Vegeu Merricks 2007, Schaffer 2008, Cameron 2008). Armstrong diu que els verifactors han de ser "rellevants" per les proposicions que fan veritat. (Vegeu Armstrong, 2004 11). En aquest treball pressuposaré, com tots aquests autors, que la implicació no és suficient per la verificació, però seré neutral sobre les raons de per què no ho és.

³ Segueixo la convenció d'usar '< >' com un dispositiu per a anomenar proposicions. El nom '<o>' anomena la proposició que l'oració 'o' expressa normalment. També faig servir com a noms o variables de proposicions '*p*', '*q*', i els compostos veritatívofuncionals com ara '*p&q*'. Finalment, fagi servir els signes '[]' per anomenar estats de coses o fets: '[la neu és blanca]' fa referència al estat de coses o fet que la neu és blanca.

⁴ Els supòsits comuns són que els estats de coses tenen els seus components essencialment i que cada trop està necessàriament unit a la cosa a la qual és inherent.

que les proposicions vertaderes ho són en virtut de com és el món. Però aquesta motivació és igualment capturada, o això diuen els crítics, per un principi com el següent:

(VERIFACCIÓ) Les proposicions vertaderes ho són en virtut de quines coses existeixen i com aquestes coses són.⁵

A diferència de (VERIFACTOR), (VERIFACCIÓ) no requereix l'existència dels trops o estats de coses. La proposició que Obama és llest, per exemple, és veritat perquè Obama existeix i és llest. Així doncs, la intuïció que la veritat es basa en la realitat recomana l'adopció de (VERIFACCIÓ) i no de (VERIFACTOR). Podem dir que aquells que accepten (VERIFACCIÓ) però no (VERIFACTOR) creuen en la possibilitat de *verifacció sense verifactors* (posició que, per abreujar, anomenem *VSV*).^{6 7} Jo simpatitzo amb la *VSV* i comparteixo la impressió que els teòrics dels verifactors estan massa disposats a incórrer en nous compromisos ontològics sense una bona raó per a fer-ho, amb la conseqüència que la teoria resultant és injustificada. Però també crec que aquesta teoria injustificada bé pot ser molt il·luminadora, i que seria un error si els teòrics de la *VSV* li donessin l'esquena. El que crec que aquests teòrics haurien de fer és adoptar el que jo anomeno una 'posició figuralista' sobre la teoria dels verifactors.⁸ Desenvoluparé aquest suggeriment en la secció 3. Abans d'això, en la secció 2, vull donar suport a la *VSV* mostrant que efectivament captura les intuïcions que motiven (VERIFACTOR) i que, per tant, és una veritable alternativa a la teoria dels verifactors.

2. *VSV* proporcional i relacional. Com resistir els arguments a favor dels verifactors

En aquesta secció faig un esbós d'una versió específica de la *VSV*, segons la qual la verifacció té una naturalesa relacional i es dona proporcionalment, en un sentit que s'especifica a continuació. Arribaré a aquest punt de vista mitjançant la consideració de dos arguments en contra de la *VSV* en general. Tots dos arguments pretenen demostrar que la *VSV* és una posició inestable, és a dir, que la idea que la veritat està fonamentada en la realitat, idea acceptada pels partidaris de la *VSV*, implica un compromís amb verifactors.⁹ Mostraré com podem resistir-nos a acceptar la conclusió d'aquests arguments, fins i

⁵ Noteu que no cal entendre (VERIFACCIÓ) com un mer principi de sobrevenença. La qüestió de com entendre 'en virtut de' en (VERIFACTOR) sorgeix d'igual manera respecte a (VERIFACCIÓ).

⁶ Entre els partidaris de la *VSV* trobem David Lewis, Julian Dodd, Josep Melià i Jennifer Hornsby. (Vegeu Lewis 1992, Dodd 2002, Melià 2005, Hornsby 2005).

⁷ En aquest punt, he d'explicar algunes decisions terminològiques. En primer lloc, amb 'verifactors' i 'entitats verifacores' em refereixo a la classe d'entitats que els teòrics dels verifactors solen postular per tal de satisfer les demandes de (VERIFACTOR): estats de coses, trops, etc. És en aquest sentit que els teòrics de la *VSV* dubten (o neguen) que hi hagi verifactors. No dubten ni neguen que hi hagi entitats involucrades en la verifacció —és a dir, entitats que contribueixen a fer veritat diverses proposicions. Però aquestes entitats són simplement coses ordinàries, com ara Obama, amb les quals ja estem compromesos per raons independents. En segon lloc, tal com faré servir els termes, un teòric de la *VSV* no és un teòric dels verifactors. Em reservo el terme 'teòric dels verifactors' per a referir-me a qui adopta (VERIFACTOR) o una restricció d'aquest principi en alguna de les línies esmentades en la nota 1. Finalment, per tal de facilitar l'exposició, de vegades parlaré com si la *VSV* impliqués que no hi ha verifactors. Però, de fet, el tret característic de la *VSV* és l'afirmació que la creença en els verifactors no està justificada. Un teòric de la *VSV* és, doncs, algú que no està convençut de l'existència dels verifactors. En altres paraules, un teòric de la *VSV* és algú que diu que la veritat està fonamentada en la realitat i nega que (VERIFACTOR) se segueixi d'això.

⁸ Prenc el nom 'figurisme' de l'obra de Yablo, amb la qual la meua proposta està en deute. (Vegeu Yablo 2001).

⁹ Els dos arguments es corresponen aproximadament amb els oferts per Rodríguez-Pereyra en Beebe & J. Dodd (eds.), *Truthmakers*.

tot si concedim la major part de les seves premisses i motivacions. El resultat de tot això serà la versió particular de la *VSV* que afavoreixo.

El primer argument en contra de *VSV* es basa en una premissa que anomeno 'intuïció de la proporcionalitat'. Es tracta de la tesi que diferents parts de la realitat estan involucrades en la verificació de diferents veritats fonamentals. És a dir, suposant que <la neu és blanca> i <el cel és blau> són veritats fonamentals, aquesta tesi ens diu que diferents coses, diferents porcions de la realitat, estan involucrades en l'explicació de la seva veritat. (Com a mínim, la neu estarà involucrada en l'explicació de per què <la neu és blanca> és veritat, però no en l'explicació de per què <el cel és blau> ho és). La idea general darrere de la intuïció de la proporcionalitat és que la realitat fonamenta la veritat de les dues proposicions, però ho fa en virtut de tenir diferents "porcions" o "parts", cadascuna responsable de la veritat d'una proposició.¹⁰ Ara bé, com és prou clar, un teòric dels verifactors pot acomodar perfectament aquesta idea: les diferents "parts" de la realitat que fan veritat les diferents proposicions són simplement diversos estats de coses. Què passa amb la *VSV*? Bé, un partidari de la *VSV* que vulgui donar acollida a la intuïció de la proporcionalitat pot dir que el que fonamenta la veritat de <la neu és blanca> és simplement la neu, i que el que fonamenta la veritat de <el cel és blau> és simplement el cel. D'aquesta manera sí que tenim diferents "parts de la realitat" involucrades en la verificació de diferents veritats bàsiques, però aquestes parts no són més que coses ordinàries, com ara la neu i el cel. Però el problema amb aquest punt de vista, o almenys així continua l'argument, és que no pot distingir entre els fonaments de la veritat de <la neu és blanca> i els de <la neu és freda>. Segons el punt de vista en qüestió, ambdues proposicions són veritat en virtut del mateix: la neu. Per tal d'evitar aquesta conclusió, necessitem més "porcions de realitat" que simplement les coses ordinàries com ara la neu i el cel. El que necessitem, és temptador de dir, són les *maneres particulars* en què la neu és. Però aquestes maneres són estats de coses encoberts, i el resultat d'acceptar-les és equivalent a la teoria dels verifactors estàndard. Com conclou Rodríguez-Pereyra, és difícil de veure "com es pot sostenir que les proposicions que la rosa és vermella i que la rosa és lleugera són veritat en virtut de diferents característiques de la realitat sense reificar aquestes característiques i per tant introduir verifactors".¹¹

En la meua opinió, aquest primer argument en contra de la *VSV* pot ser rebutjat de diferents maneres. En primer lloc, un partidari de la *VSV* podria negar la intuïció de la proporcionalitat. És a dir, bé podria dir que és la realitat *com a totalitat* el que fonamenta la veritat de les proposicions vertaderes. Al capdavant, la simple idea que la veritat es basa en la realitat no sembla implicar que la veritat s'hi fonamenta proporcionalment.¹² Però crec que la intuïció de la proporcionalitat és independentment plausible i que, per tant, seria bo que els partidaris de la *VSV* trobessin la manera d'acomodar-la. Així que estic interessat en una segona resposta a l'argument, una resposta apta per a un partidari de la *VSV*

¹⁰ La intuïció de proporcionalitat és el que es troba darrere la insistència d'Armstrong a trobar verifactors 'mínims i rellevants' (Armstrong 2004 11). És també una conseqüència de l'opinió que els verifactors són el *tema* de les proposicions que fan veritat, com sosté Merricks en *Truth and Ontology*, desenvolupant un suggeriment de D. Lewis. Però no tots els teòrics dels verifactors se senten motivats per la intuïció de proporcionalitat, com ho demostra el cas de J. Schaffer (2010).

¹¹ Rodríguez-Pereyra, 2005, p. 25.

¹² Encara que alguns pensen que sí ho implica. Per exemple, Rodríguez-Pereyra escriu: "la idea que la veritat està determinada per la realitat és la idea que diferents veritats són determinades per diferents parts de la realitat, o per diferents trets de la realitat, i per tant diferents veritats sobre la mateixa matèria es determinen per diferents característiques de la matèria en qüestió" (Rodríguez-Pereyra 2005 23). Crec que el rebuig de la intuïció de la proporcionalitat és compatible amb la idea que la veritat està determinada per la realitat en un sentit acceptable de 'determinat', però no ho argumentaré aquí, ja que de totes maneres sóc favorable a la intuïció de la proporcionalitat.

que estigui disposat a concedir la premissa que la veritat es fonamenta de forma proporcional i, per tant, a identificar els diferents trets de la realitat que intervenen en la verifacció de diferents veritats fonamentals, sense per això introduir estats de coses o trops. Veiem, doncs, com una posició concreta en aquest àmbit, la qual anomeno '*VSV* proporcional i relacional' (*VSV-PR*, per abreujar), pot resistir l'argument en contra de la *VSV* que acabem de considerar.

El teòric de la *VSV-PR* aconsegueix trobar les parts pertinents de la realitat mitjançant la introducció de propietats i relacions en la seva ontologia. Donada aquesta ontologia, aquest teòric pot simplement dir el següent: existeix la neu, existeix la propietat de la blancor i la neu té aquesta propietat. La neu i la blancor són els trets de la realitat que fan veritat que la neu és blanca. I són altres trets de la realitat els que fan veritat que la neu és freda. Per descomptat, la mera existència de la neu i de la blancor no és per si mateixa suficient: <la neu és blanca> és veritat no només perquè la realitat conté la neu i la blancor, sinó a més perquè aquestes dues coses es relacionen d'una manera particular: la blancor és exemplificada per la neu. Però, per estrany que pugui semblar, el fet que la neu exemplifiqui la blancor no implica automàticament que existeixi el fet que la neu és blanca. De manera més general, per a cada proposició vertadera *p*, el teòric de la *VSV-PR* pot estar segur que hi haurà objectes, propietats i relacions (és a dir, trets de la realitat) tals que *p* serà veritat perquè els objectes en qüestió exemplificaran les propietats i relacions en qüestió.

Abans de treure una lliçó més positiva de l'argument considerat, m'agradaria posar l'accent en el compromís metafísic d'aquesta resposta donada pel teòric de la *VSV-PR*. La resposta va més enllà de simplement afirmar que <la neu és blanca> és veritat perquè la neu és blanca. El teòric de la *VSV-PR* també està dient que hi ha coses particulars (com ara la neu i la blancor) que són responsables de la veritat de la proposició. A més, de cap manera està compromès amb la idea que per a cada oració vertadera de la forma '*x és F*', les coses responsables de la veritat de la proposició expressada són el referent de '*x*' i la propietat expressada per '*F*'. Aquest seria el cas, diria aquest teòric de la *VSV-PR*, només si '*x és F*' expressa una veritat fonamental. És a dir, el teòric de la *VSV-PR* pot adoptar el punt de vista, comú entre els teòrics dels verifactors, que només les entitats fonamentals estan involucrades en la verifacció: que només un repertori ontològic relativament escàs és responsable de la veritat d'una abundant varietat de proposicions. Podem veure, doncs, que la *VSV-PR* és una posició metafísica robusta sobre la verifacció, que no pot ser confosa amb una teoria deflacionista de la veritat.

Però tornem ara a l'argument basat en la intuïció de proporcionalitat, perquè fins i tot si l'argument pot ser resistit en la forma explicada, crec que també ens ajuda a apreciar un fet important. Encara que al final el teòric de la *VSV-PR* pot donar acollida a la idea que <la neu és blanca> i <la neu és freda> són veritat en virtut de diferents trets de la realitat, sens dubte és difícil *parlar* d'aquests trets i de les formes en què es relacionen sense introduir estats de coses. Les nominalitzacions 'el fet que la neu és blanca/freda' o 'l'ésser blanc/fred de la neu' gairebé se'ns imposen quan tractem de definir i parlar sobre les diferents característiques de la realitat que fan veritat <la neu és blanca> i <la neu és freda>. Sembla que tenim, per dir-ho d'alguna manera, una tendència natural a posar en termes de *coses* (com estats de coses) la informació rellevant sobre quins individus exemplifiquen quines propietats. En conseqüència, encara que el treball de la verifacció no sigui fet pels estats de coses, parlar com si ho fos pot ser útil i expeditiu. Tornaré a aquest tema en la secció 3.

Considerem ara el segon argument en contra de la *VSV*. Aquest argument es basa en la premissa que la fonamentació [*grounding*] és una relació —més específicament, una relació entre proposicions

vertaderes i característiques de la realitat. Però com que una relació necessita *relata*, diu l'argument, ha d'existir, per a qualsevol proposició vertadera p , alguna cosa que fa que p sigui veritat: un verifactor de p .

Aquest argument també pot ser rebutjat de diferents maneres. Igual que amb el primer argument, un teòric de la *VSV* pot negar la premissa principal: en aquest cas, que la fonamentació sigui una relació. El teòric de la *VSV* podria dir que els fets sobre la fonamentació només es poden expressar adequadament en termes d'un operador oracional primitiu, no definible en termes d'una relació.¹³ Segons aquesta posició, la idea que la veritat es fonamenta en la realitat està prou assegurada per afirmacions com la següent: "Que la neu és blanca és veritat perquè la neu és blanca", on 'perquè' és un operador oracional el significat del qual no pot ser explicat en termes d'una relació entre proposicions i fets. Anomeno aquesta posició 'VSV no relacional' (*VSV-NR*, per abreujar). Tornaré a aquest punt de vista en la secció 3. Però ara, igual que amb el primer argument, m'agradaria explorar una resposta més concessiva que atorga la premissa de l'argument, una premissa que, de nou, em sembla plausible. Vegem-ho: el teòric de la *VSV-PR* pot perfectament acceptar la premissa que la fonamentació és una relació. Només ha d'afegir-hi que no cal que sigui una relació *binària*, sinó que pot ser una relació de múltiples posicions entre proposicions i diverses característiques de la realitat.¹⁴

Considerem de nou la proposició que la neu és blanca. El teòric de la *VSV-PR* pot identificar la relació de fonamentació amb una relació ternària G que es dona entre la proposició <la neu és blanca>, la neu i la propietat de ser blanca. En termes més generals, es pot identificar la fonamentació amb una relació que es dona entre una proposició p , un objecte x i una propietat F si i només si x és F i p és veritat perquè x és F . És quan G es dona entre p , x i F que és apropiat dir que p és veritat perquè x és F , o que x i F són les característiques de la realitat que fan veritat p . El teòric de la *VSV-PR* no necessita dir res més sobre relació G . Tot el que li cal és que hi hagi algun correlat ontològic de la seva afirmació que <la neu és blanca> és veritat perquè la neu és blanca. I el que succeeix en el nivell ontològic és que G es dona entre la neu, la blancor i la proposició que la neu és blanca. Trobo adient, però, fer un parell de comentaris d'aclariment. En primer lloc, igual que el teòric de la *VSV-PR* nega que si x és F , llavors existeix l'estat de coses [x és F], també negarà que si G es dona entre p , x i F , llavors existeix l'estat de coses [p] és veritat en virtut que x és F . En segon lloc, igual que la veritat de < x és F > no està implicada per la mera existència de x i F , tampoc no ho està per la mera existència de x , F i G . Això no pot ser sorprenent, ja que la motivació central de la *VSV* és precisament que les proposicions vertaderes ho són no pas per la mera existència de les coses, sinó més aviat per les coses que existeixen i per com aquestes són. La introducció de la relació G no està destinada a assegurar la idea que les veritats són implicades per l'existència de coses (la qual cosa seria per a assegurar l'existència de verifactors), sinó més aviat que la verificació és de naturalesa relacional: que si p és veritat, ho és perquè una particular relació es dona entre p i diversos trets de la realitat.

En resum, el segon argument en contra de la *VSV* també pot ser rebutjat pel teòric de la *VSV-PR*. Per a ell, la verificació no sols és proporcional sinó també relacional. No obstant això, igual que amb el primer argument, crec que també aquí hi ha una lliçó positiva a extreure: el teòric de la *VSV-PR* pot veure el teòric dels verifactors quelcom que ofereix una descripció imperfecta d'uns fets reals que ara estem en condicions d'identificar. De fet, el teòric de la *VSV-PR* podria donar el següent diagnòstic de

¹³ Així és com entenc la proposta de Melià 2005, en les pàg. 78-79.

¹⁴ Vegeu Dodd 2007, pàg. 383-40. Dodd pren aquesta ruta inspirant-se en la teoria del judici com a relació múltiple, oferta per Russell.

la situació:

Si és veritat que la neu és blanca, llavors G es dona entre la proposició \langle la neu és blanca \rangle , la neu i la blancor. Això es descriu adequadament en els següents termes: ' \langle la neu és blanca \rangle és veritat perquè la neu és blanca'. Ara bé, el teòric dels verifactors ofereix una descripció alternativa i estrictament falsa: ' \langle la neu és blanca \rangle és vertadera en virtut del estat de coses [la neu és blanca]. Aquesta descripció és falsa perquè no hi ha tal estat de coses. Els estats de coses no existeixen.

Però el teòric de la *VSV-PR* ha de reconèixer que, tot i equivocada, la descripció donada pel teòric dels verifactors està, per així dir-ho, *ben encaminada*, d'una manera que qualsevol falsedat no ho estaria. Malgrat la seva falsedat, és una descripció recognoscible dels fets que el teòric de la *VSV-PR* accepta: que G es dona entre els *relata* pertinents. Això ens porta a la següent reflexió: en lloc de rebutjar completament la parla sobre verifactors, el teòric de la *VSV-PR* bé pot prendre-la com una manera alternativa, no literal, de descriure els fets sobre la verifacció. Aquest és el suggeriment en què es basa la posició figuralista que presentaré en la següent secció.

3 . La teoria dels verifactors sense verifactors: la posició figuralista

La meua tesi central en aquesta segona part del treball és que la teoria dels verifactors és *pertinent* per als teòrics de la *VSV* i que, per tant, aquests podrien beneficiar-se de l'adopció del que anomeno la 'posició figuralista' sobre la teoria dels verifactors. L'adopció d'aquesta posició implica prendre el discurs sobre estats de coses en boca del teòric dels verifactors com una mera figura retòrica, una metàfora. En la parla metafòrica solem transmetre informació sobre el món pressuposant proposicions que no creiem o sobre les quals som indiferents. El meu suggeriment és que el teòric de la *VSV* podria beneficiar-se de tractar la teoria dels verifactors de la mateixa manera, com a quelcom que transmet informació sobre un determinat aspecte del món (sobre la verifacció) per mitjà de pressuposicions que ell no creu que siguin veritat (proposicions suposadament sobre verifactors).

La recomanació de tractar la teoria dels verifactors com una metàfora té sentit només si, així entesa, la teoria encara transmet informació valuosa. Per tant, la meua tasca immediata és mostrar que una part del contingut de la teoria és realment independent de la suposició que hi ha verifactors. A aquest efecte, considerem els tres principis següents, els quals són candidats a pertànyer a la teoria dels verifactors (per aquesta raó, m'hi referiré amb l'expressió 'principis candidats'):

1. *Principi d'implicació*: si e fa veritat p , e també fa veritat qualsevol proposició implicada per p .
2. *Tesi de la disjunció*: si e fa veritat $p \vee q$, e fa veritat p o e fa veritat q .
3. *Tesi de la conjunció*: si e fa veritat $p \& q$, e fa veritat p i e fa veritat q .

En primer lloc, vull fer èmfasi en la importància dels principis d'aquest tipus per a la teoria dels verifactors. Sembla que el desenvolupament d'aquesta teoria ha de consistir precisament a descobrir si aquests principis, i altres de la mateixa espècie, són correctes o no. És a dir, cal esperar que la versió final de la teoria dels verifactors estigui constituïda per les generalitzacions correctes sobre com els verifactors es relacionen amb les veritats. De fet, una gran part del debat contemporani al voltant dels verifactors se centra precisament en aquests principis candidats. Fet aquest comentari, el meu punt principal sobre els principis candidats és el següent: tot i que pressuposen que hi ha verifactors, i encara que la discussió contemporània al seu voltant pressuposa la veritat literal de (VERIFACTOR),

trobo que els principis són informatius i la discussió aclaridora, fins i tot si resulta que les seves pressuposicions són falses, és a dir, fins i tot si no hi ha verifactors i, per tant, (VERIFACTOR) és fals. En altres paraules, sembla que almenys una part de la informació transmesa pels principis candidats és independent de si hi ha o no verifactors. Aquesta informació és sobre la *verificació* i no sobre *verifactors*; està expressada en termes de verifactors, però potser no cal que ho sigui. Si és així, aquesta informació i els principis pels quals es transmet són importants també per a qui creu en la verificació sense verifactors.

Considerem ara la tesi de la conjunció. Presa literalment, aquesta tesi ens diu que l'entitat *e* que fa veritat $p \& q$ també fa veritat *p*. Per descomptat, això suposa que hi ha verifactors. Però sembla que el missatge principal del principi podria ser alliberat d'aquesta pressuposició. I sembla que aquest missatge és pertinent i té interès fins i tot per a qui no creu en els verifactors, però sí en la verificació. Fins i tot aquesta persona pot interessar-se per si el següent patró d'inferència és generalment correcte:

si
 $p \& q$ és veritat perquè "*x* és *F*"
 llavors
p és veritat perquè "*x* és *F*"

Aquesta qüestió és perfectament legítima, i sembla que respondre-la implicaria algun tipus de progrés: s'incrementaria el nostre coneixement sobre com la veritat es fonamenta en la realitat. I sembla també que és precisament aquesta qüestió la que està en joc en la discussió sobre si la tesi de la conjunció és vertadera.

Crec que podem treure dues conclusions. En primer lloc, els teòrics de la *VSV* han de reconèixer la pertinència de la teoria dels verifactors. La discussió sobre la veritat de la tesi de la conjunció és pertinent i informativa per a ells, fins i tot si s'expressa en termes que ells rebutgen. (De la mateixa manera que la discussió sobre si el nombre de planetes és 8 o 9 és rellevant i informativa també per als nominalistes, fins i tot si s'expressa en termes que ells rebutgen). Però en segon lloc, els teòrics dels verifactors han d'admetre que els verifactors són superflus per a moltes de les afirmacions que la teoria fa. L'existència dels verifactors és, per descomptat, una pressuposició dels principis candidats (i les altres generalitzacions que constituïrien la major part de la teoria), però la informació principalment transmesa per aquests principis sembla que és independent de la pressuposició.

Ara be, és la posició figuralista sobre la teoria dels verifactors *ineludible* per als teòrics de la *VSV*? No poden ells, en canvi, parafrasejar els principis de la teoria dels verifactors en termes no metafòrics i alhora no compromesos amb verifactors? Crec que la resposta a aquesta pregunta depèn de quins siguin els punts de vista més particulars de cada teòric de la *VSV*. Considerem primer el de la *VSV* no relacional (*VSV-NR*). Crec que un teòric de la *VSV-NR* tindria problemes per a aconseguir el grau de generalitat que els principis candidats pretenen assolir. Mitjançant la quantificació sobre estats de coses, els principis candidats aconsegueixen parlar de *qualsevol* possible fonamentació de la veritat d'una proposició. I, intuïtivament, això va més enllà del que podem expressar amb el nostre llenguatge sense quantificar, d'una forma o altra, sobre possibles fonamentacions de la veritat. Si es tracta de donar una parafrasi de la tesi de la conjunció, per exemple, el punt més proper a què un *VSV-NR* pot arribar és un esquema com el següent:

Per a qualssevol proposicions p i q , i oracions o del nostre llenguatge: si $p \& q$ és veritat perquè o , llavors p és veritat perquè o .

Però sembla que pot haver-hi fonamentacions de veritat que cap oració del nostre llenguatge no podria expressar. Si és així, sembla que els teòrics de la *VSV-NR* tenen una raó especialment bona per a adoptar la teoria dels verifactors en l'esperit figuralista. No només és el cas que la teoria es refereixi a un aspecte del món que els interessa, la verifacció. A més, sembla que és una forma útil d'accedir a aquest aspecte del món, que d'altra manera romandria inaccessible per a ells.

Què passa amb la *VSV-PR*? En aquest cas, sembla que la quantificació sobre propietats i relacions pot oferir els mateixos fruits que la quantificació sobre estats de coses. El teòric de la *VSV-PR* pot intentar parafrasejar la tesi de la conjunció en els següents termes:

Per a qualssevol proposicions p, q , objectes $x_1 \dots x_n$, i propietats i relacions $F_1 \dots F_n$, si $G(p \& q, F_1, \dots, F_n, x_1, \dots, x_n)$, llavors $G(p, F_1, \dots, F_n, x_1, \dots, x_n)$

Tenint en compte que els teòrics de la *VSV-PR* estan en condicions d'oferir aquest tipus de parafrasi lliure de tot compromís amb verifactors, podria semblar que bé podrien donar l'esquena a la teoria dels verifactors o considerar-la simplement com una variant notacional de la seva teoria oficial de la verifacció. En la meua opinió, això seria un error. Cal notar dos fets: en primer lloc, tot i que aquestes parafrasis estiguin disponibles, encara és el cas que la teoria dels verifactors tal com es discuteix en l'actualitat és pertinent per als teòrics de la *VSV-PR*: si adopten la posició figuralista, els teòrics de la *VSV-PR* poden aprendre sobre verifacció mitjançant la consideració dels debats sobre la teoria dels verifactors. Però en segon lloc, també pot ser una bona idea per als teòrics de la *VSV-PR* abandonar les seves inhibicions i, deixant de banda les parafrasis, fer servir el discurs sobre verifactors. La raó és que, igual que passa amb altres metàfores, la parla sobre verifactors pot superar les seves parafrasis pel que fa al potencial per a suggerir connexions significatives. És a dir, la parla sobre verifactors pot ser un bon instrument per a fer-nos una idea de com funciona la verifacció, i per a ajudar-nos a descobrir les generalitzacions correctes sobre aquesta. Així que fins i tot si la parla sobre verifactors no porta en si mateixa un augment del potencial expressiu del llenguatge, sí que pot aportar una nova i més útil manera d'expressar les veritats sobre la verifacció. Recordeu, per exemple, les dificultats que hem trobat anteriorment en el nostre intent de descriure, des de la perspectiva de la *VSV-PR*, les diferents formes en què la realitat fa veritat <la neu és blanca> i <la neu és freda>. Com ja hem notat, aquest és un cas en què, encara que finalment podem arreglar-nos sense estats de coses, parlar com si n'hi hagués sembla útil. De manera més general, representar-nos la verifacció en termes de verifactors pot tenir un valor heurístic superior: per a un teòric de la *VSV-PR* que estigui interessat en l'avaluació de principis complexos sobre la verifacció pot ser útil representar-se les coses en termes de verifactors.¹⁵

Fem ara un resum de la nostra resposta a la pregunta de si la posició figuralista és ineludible per als teòrics de la *VSV*: si bé la posició figuralista està oberta a tots els teòrics de la *VSV*, són només els teòrics de la *VSV-NR* els qui estan obligats a fer-ho, si volen igualar el nivell de generalitat aparentment aconseguit per la parla sobre verifactors. En el cas dels teòrics de la *VSV-PR*, és una qüestió oberta quant poden beneficiar-se de la posició figuralista i, per tant, no podem concloure que

¹⁵ De la mateixa manera que la parla sobre mons possibles podria ser una eina útil per a avaluar principis modals complexos, encara que aquesta parla fos completament parafrasejable en termes dels operadors modals. Per a una discussió d'aquest punt, vegeu la secció XIII de Yablo 2000.

estiguin obligats a adoptar-la. On ens deixa això? Si, com jo, vostè és un teòric de la *VSV-PR*, pot prendre la discussió d'aquesta secció com una invitació a explorar els beneficis del figuralisme. Si, per contra, vostè simpatitza amb la *VSV-NR*, l'ha de prendre ja sigui com un argument a favor de l'adopció del figuralisme o, si troba problemàtic el figuralisme, com una invitació a acompanyar-me en l'adopció de la *VSV-PR*.

4. Conclusió

Atès que no tenim bones raons per a pensar que la verifacció requereixi verifactors, hem d'adoptar la tesi coneguda com a *verifacció sense verifactors* (*VSV*). Com hem vist en la secció 2, els teòrics dels verifactors han argumentat en contra de la *VSV* prenent com a premisses alguns punts de vista molt intuïtius: que la verifacció es dona proporcionalment i que té una naturalesa relacional. Tot i que està oberta als partidaris de la *VSV* la possibilitat de rebutjar aquestes premisses i adoptar punts de vista com la *VSV* no relacional (*VSV-NR*), he argumentat que la *VSV* es pot defensar fins i tot concedint-les. El resultat és la *VSV-PR*, una posició segons la qual la verifacció és proporcional i relacional. Aquest ha estat el resultat final de la secció 2.

En la secció 3, he argumentat que, tot i que els teòrics de la *VSV* tenen bones raons per a dubtar que la teoria dels verifactors sigui correcta, cometrien un error si la rebutgessin com una visió completament equivocada de la qual res no es pot aprendre. Seria millor per a ells adoptar la teoria, tot prenent la parla sobre verifactors com una figura retòrica. És a dir, adoptar la posició figuralista sobre la teoria. He suggerit que els diferents tipus de teòrics de la *VSV* poden beneficiar-se d'adoptar la posició figuralista, però hem vist que els teòrics de la *VSV-NR* tenen una raó especialment bona per a fer-ho. Si, al contrari del que he estat pressuposant, l'adopció del figuralisme té costos ocults, podem prendre aquest últim resultat com una raó contra la *VSV-NR* i a favor de la idea que un teòric *VSV* ha d'adoptar una posició propera a la *VSV-PR*.¹⁶

Referències:

- Armstrong, D. M. *Truth and Truthmakers*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Cameron, R. P. "Comments on Merrick's Truth and Ontology", *Philosophical Books* 49/4 (2008): 292–301.
- Dodd, J. "Is Truth Supervenient on Being?", *Proceedings of the Aristotelian Society* 102 (2002): 69–86.
- Dodd, J. "Negative truths and truthmaker principles", *Synthese* 156/2 (2007): 383–401.
- Hornsby, J. "Truthmaking without Truthmaker Entities". *Truthmakers: The Contemporary Debate*, Beebe, H. i Dodd, J. (eds.). Oxford: Oxford UP, 2005.
- Lewis, D. "Critical Notice of D. M. Armstrong, *A Combinatorial Theory of Possibility*", *Australasian Journal of Philosophy* 70 (1992): 211–24.
- Lewis, D. "Truthmaking and Difference-Making", *Nous* 35 (2001): 602–15.
- Melia, J. "Truthmaking without Truthmakers". *Truthmakers: The Contemporary Debate*, Beebe, H. i

¹⁶ Vull agrair a les següents persones els comentaris a versions prèvies d'aquest treball: Ben Caplan, Dan López de Sa, Peter Milne, Joan Pagès, Gonzalo Rodríguez-Pereyra, Sven Rosenkranz, els participants en el PERSP Metaphysics Seminar (Barcelona), el Seminari Phronesis (València) i el públic present en les meves xarrades a Tenerife, Viña del Mar, Barcelona, Milà, Seattle i Stirling. Una versió prèvia i en anglès d'aquest treball ha estat acceptada per a la seva publicació *Ratio*. La investigació conduent a aquest treball va ser parcialment finançada pels projectes d'investigació FFI2010-15717 i CSD2009 - 00056 (Pla Nacional d'I+D).

- Dodd, J. (eds.). Oxford: Oxford UP, 2005.
- Merricks, T. *Truth and Ontology*. Oxford: Oxford University Press, 2007
- Rodriguez-Pereyra, G. "Why Truthmakers". *Truthmakers: The Contemporary Debate*, Beebe, H. i Dodd, J. (eds.). Oxford: Oxford UP, 2005.
- Rodriguez-Pereyra, G. "Truthmaking, Entailment, and the Conjunction Thesis" *Mind* 115 (2006), 460.
- Schaffer, J. "Truth and Fundamentality: On Merrick's *Truth and Ontology*", *Philosophical Books* 49/4 (2008): 302–316.
- Schaffer, J. "The least discerning and most promiscuous truthmaker". *Philosophical Quarterly* 60 (2010): 307–324.
- Yablo, S. "Apriority and Existence". *New Essays on the A Priori*, Boghossian, P. i Peacocke, C. (eds.). Oxford: Oxford UP, 2000.
- Yablo, S. "Go Figure: a Path through Fictionalism" *Midwest Studies in Philosophy* 25/1 (2001): 72–102.